

Адолат ҳар ишда ҳамроҳимиз ва дастуримиз бўлсин!

ИНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

2011 йил 29 март сешанба № 12 (739)

e-mail: info@press-iq.uz www.minjust.uz

Гўзал, кўркем ва обод

Юртимиз тобора

чирой очиб бормокда

БАҲОР КЕЛИШИ билан кўча ва хиёбонлар, мавзёлар, маҳаллаларда кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш тадбирлари янада жонланади. Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 10 мартдаги фармойишида 2011 йилнинг март-апрель ойларида мамлакатимизда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлари қилиниши белгиланган. Мазкур ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлари доирасида кенг кўламли ишлар қилинапти.

АЛБАТТА, бундай тадбирларда мутасадди ташкилотлар, мутахассислар томонидан шахримиз табиатига ҳам мос келадиган, зарур талаблардан келиб чиқиб танланган дарахт ва гул кўчатлари ўтказилиши назарда тутилади. Тошкент шаҳар ҳокимлиги Ободонлаштириш Бош бошқармасидан олинган маълумотларга кўра, дарахт кўчатларини танлаш ва экиладиган жойларни аниқлашда Тошкент шаҳрининг табиий ва географик шароитларини эътиборга олган ҳолда, шаҳарнинг санитар-гигиеник шароитларини яхшилаш восита (яъни ҳавонинг таркибини яхшилаш, чанг, газ, саноат чиқиндилари ва ҳоказолардан ҳимоя қилиш) вазифасини ўташи ҳисобга олинади. Хиёбонлар, боғлар, йўл четидидаги кўркем дарахтлар, ранг-баранг гулзорлар одамларга эстетик завқ бағишлайди, киши кайфиятини кўтариб, асаб тизимини тинчлантиради.

Экиладиган дарахт турлари Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ботаника боғи, Ўрмон ҳўжалиги илмий текшириш институти, Шредер номидаги илмий ишлаб чиқариш уюшмаси олимлари тавсияларига асосланган тарзда танланади.

Жумладан, Тошкент шаҳрида 2010 йилда 466,2 минг донга манзарали ва 112,6 минг донга мевали дарахт кўчатлари ўтказилди.

Таъкидлаш жоизки, магистрал автомобил йўллари четида, жамоат дам оладиган хиёбонларга асосан дуб, каштан, сафоро, ясен, клен ва игна баргли дарахтлар экилади. Мавзёлар, маҳаллаларга эса мевали дарахт кўчатлари ўтказилади.

Шу мақсадда кўчат етиштиришга ҳам алоҳида эътибор қартилган. Манзарали дарахт кўчатлари "Манзарали боғдорчилик ва гулчилик" ОАЖ ҳамда Ўрмон ҳўжаликларида етиштирилади.

Айни кўнларда юртимизда кўкаламзорлаштириш тадбирлари давом этмокда.

Сардор ҲАМРОЕВ

“008” эшитади

Адлия органларида махсус ташкил этилган “Ишонч телефони” тадбиркорлик субъектларидан ариза, таклиф ва шикоятларни қабул қилади, қасддан ёлғон маълумот билан мурожаат этиш қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка сабаб бўлади

ТАДБИРКОРЛАР ҳуқуқлари ҳимоясини тўлиқ таъминлаш, уларнинг эркин фаолият кўрсатиши, ҳар қандай тўсиқларни бартараф этиш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан 2011 йил 19 мартда “Адлия органларида махсус “008” “Ишонч телефони” ташкил этиш тўғрисида”ги қарори қабул қилинди.

МАЗКУР қарор билан тадбиркорларга янада кенг имконият яратилди. Тадбиркор ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиши, эркин фаолият кўрсатиши учун тўсиқ бўлаётган ҳар қандай ноқонуний хатти-ҳаракатларни бартараф этиш мақсадида ёзма шаклда ариза ёзиб, почта хизматларига ёки тегишли ташкилотларга бориб, ўзининг қимматли вақтини зое кетказмасдан, тегишли тартибда “Ишонч телефони” орқали мурожаат этиб, ўз ҳуқуқларини тўлиқ ҳимоя қилиш имконияти яратилди.

Ўз навбатида Адлия вазирлиги томонидан “Ишонч телефони” орқали кичик

бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларидан барча ташкилотларга тушаётган мурожаатлар умумлаштирилади ҳамда белгиланган тартибда кўриб чиқилади.

Адлия органлари кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларидан “Ишонч телефони” орқали тушаётган мурожаатлар бўйича барча ташкилотлардан зарур маълумотлар ва материалларни талаб қилиб олади ва тегишли мурожаатлар бўйича мулоҳазаларни аниқлаш учун ташкилотларга сўровлар юборади. Шунингдек, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг мурожаатларини кўриб

чиқиш натижалари бўйича асосли жавоб беришни талаб қилган ҳолда, тааллуқлилигига кўра, давлат органлари, ҳўжалик бошқаруви органлари, шу жумладан, назорат органлари ва лицензияловчи органлар ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва бошқа ташкилотларга юборади.

Тадбиркор “Ишонч телефони” орқали қилган мурожаати юқорида қайд этилган ташкилотлар томонидан кўриб чиқилишидан норози бўлганда, адлия органларининг “Ишонч телефони”га мурожаат қилса, адлия органлари томонидан ташкилотларнинг “Ишонч телефони”га қилинган мурожаат ўрганилишининг қонунийлиги кўриб чиқилади. Қонун ҳужжатлари талаблари бузилишига йўл қўйилган бўлса, адлия органлари томонидан қонунбузилишларни бартараф этиш юзасидан

юқорида қайд этилган ташкилотларга кўрсатилган муддатларда бажарилиши мажбурий бўлган тақдирномалар киритилади.

Адлия органлари тақдимномаларини бажармаганлиги ёки зарур даражада бажармаганлиги учун давлат органлари, ҳўжалик бошқаруви органлари, шу жумладан, назорат органлари ва лицензияловчи органлар ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва бошқа ташкилотларнинг мансбдор шахслари қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилади. Адлия органлари “Ишонч телефони”га мурожаатлар бутун Ўзбекистон ҳудудида “008” телефон рақамига қўнғирок қилиш йўли билан амалга оширилади. Қўнғирок бепул.

2

Хушхабар

Адлия вазирлиги жамоаси совриндор

ХАЛҚАРО хотин-қизлар байрами ҳамда “Наврўз” умумхалқ байрами муносабати билан Олимпия заҳиралари теннис мактаби тасарруфидида “Умид” спорт мажмуасида республика вазирлик ва идораларида фаолият кўрсатаётган хотин-қизлар ўртасида “Аёл ва спорт” комиссияси соврини учун мусобақа бўлиб ўтди.

МУСОБАҚАЛАРДА Адлия вазирлиги тизимида фаолият кўрсатаётган хотин-қизлардан

таркиб топган “Адолат” жамоаси ҳам кўтаринки руҳда муваффақиятли қатнашди. “Адолат” аъзолари гимнастрада бўйича 1-ўринни, волейбол ҳамда стол теннис бўйича 2-ўринни, дартс ҳамда кувноқ эстафета бўйича 3-ўринни, бадминтон ҳамда шашка бўйича 4-ўринни эгалладилар.

Адлия вазирлиги жамоасининг мусобақаларда муносиб иштирок этишини таъминлаш ҳамда қатнашчиларнинг ўз жисмоний тайёргарликларини ошириш борасидаги

ташқилий ишларда вазирлиқнинг Касаба уюшмаси қўмитаси, Тошкент шаҳар адлия бошқармаси, Сирғали, Шайхонтоҳур, Олмазор тумани ФХДБ бўлимлари, Тошкент Давлат юридик институти, Тошкент юридик коллежи ҳамда ТДЮИ қошидаги академик лицей катта хисса қўшди.

“Адолат” жамоаси аъзоларига Адлия вазирлигининг қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

Адлия вазирлиги Касаба уюшмаси қўмитаси

Концепция: устуворлик сари

Самарали механизм

ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар тизимидаги муҳим омил

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида давлатимиз раҳбари томонидан тақдим этилган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси”да адлия органларининг ҳуқуқ ижодкорлиги соҳаси ва ҳуқуқни қўллаш амалиётида ягона давлат сиёсатини ўтказишдаги ролини кучайтиришга алоҳида урғу берилган. Мазкур Концепцияда кўрсатилганидек, адлия органларининг ҳуқуқ ижодкорлиги соҳаси ва ҳуқуқни қўллаш амалиётида ягона давлат сиёсатини ўтказишдаги ролини кучайтириш долзарб аҳамият касб этади. Адлия, прокуратура ва ички ишлар органлари ваколатлари доираси ўзаро боғлиқлиги билан тавсифланган ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизимининг ҳозирги ҳолати идоралараро муносабатларда манфаатлар мувозанатида эришиш ва ўзаро тийиб туришининг самарали механизмни яратиш тақозо қилади. Бу мақсадга эришиш йўлида, дастлаб, ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизимининг мавжуд тузилмасини Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг прокуратура ва ички ишлар органлари фаолиятида қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назорат қилиш ваколатларини кучайтириш орқали такомиллаштириш муҳим ўрин тутди.

ШУ ЎРИНДА, Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқни муҳофаза қилиш тизимининг бу борадаги фаолиятини такомиллаштириш бўйича хорижий тажрибани ўрганиш талаб этилади. Жумладан, адлия, прокуратура, ички ишлар ва суд органлари ўртасидаги муносабатлар тадқиқ қилинганда, хорижий давлатларнинг баъзиларида прокуратура суд тизими таркибига кириши, бошқаларида — адлия вазирлигига бўйсунуши, яна бир гуруҳ давлатларда эса прокуратура суд ва адлия органларидан мустақил эканлиги кўзга ташланади.

Мисол учун, АҚШ ва Канадада прокуратура мустақил давлат органи ҳисобланмайди. Прокуратура органларининг функциялари Адлия вазирлиги зиммасида бўлиб, Бош прокурор ушбу вазирлик таркибига кириди. Канадада ҳам прокурорга тегишли ваколатларга эга, айблов масалалари билан шуғулланадиган шахслар Федерал адлия департаментининг мансбдор шахслари ҳисобланади.

Австрия Бош прокуратураси Федерал олий суд ҳузурида жойлашган, Бош прокурор эса Федерал адлия вазирлиги олдига ҳисобот беради. Австрия Федерал ўлкаларининг прокурорлари ўз фаолиятлари доирасида Бош прокурордан мустақил бўлиб, Австрия қонун ҳужжатларига мувофиқ Бош прокурор уларга тўғридан-тўғри топшириқ ва кўрсатмалар беришга ҳақли эмас. Айнан шунга ўхшаш тизим Германияда ҳам мавжуд. Бош прокурор Федерал олий суд ҳузуридаги мансбдор шахс ҳисобланиб, унинг фаолияти Федерал адлия вазирлиги томонидан қўзғатиб борилади. Лекин шунга қарамайдан, у ўз макомига кўра ҳуқуқни муҳофаза қилувчи мустақил органдир. Данияда эса Бош прокурор Олий суд ҳузуридаги мансбдор шахс эмас. Адлия вазирлиги унинг фаолиятини назорат қилади ва ваколатлари қўламини белгилайди.

Япония ва Корея Республикасида прокурорлар давлат мансбдор шахсларининг алоҳида гуруҳини ташкил этишади. Федерал давлатлардан фарқи ўларок, бу икки давлатда Бош прокурор прокуратура органларининг биринчи ўринда турувчи мансбдор шахси ҳисобланади. У ҳукумат ва парламент олдига ҳисобот беради. Бундан ташқари, прокуратура органлари суд органларига берилган ваколатлар ва имтиёзларга, тенг ҳуқуқларга эга.

Хорижий давлатларнинг ички ишлар вазирликларида эътиборни қаратадиган бўлсак, уларнинг ваколатлари доирасини икки хил гуруҳга таснифлаш мумкин. Биринчи гуруҳга жамоат тартибини сақлаш, фуқароларнинг ижтимоий фаровонлиги, фуқаролик масалалари, почта ва телекоммуникация масалаларига тегишли ваколатларни киритиш мумкин. Япония ва Исроил ички ишлар вазирликлари ўз ваколатлари ҳусусиятига кўра, ушбу гуруҳга тегишлидир. Иккинчи гуруҳга эса полиция функциялари, жиноятчиликка қарши кураш, фуқаролик муҳофафаси, чегараларни қўриқлаш ҳамда ахборот хавфсизлиги каби ваколатлар кириди. АҚШ Ички хавфсизлик департаменти, Канада Жамоат хавфсизлиги ва фавқулодда вазиятларга тайёргарлик департаменти, Корея Республикаси Давлат бошқаруви ва хавфсизлиги вазирлиги, Германия Федерал ички ишлар вазирлиги ваколатлари ушбу гуруҳга тегишлидир.

Хорижий давлат адлия вазирликлари ваколатлари қўламини ҳам ўрганиш Концепцияда илгари сурилган вазифалар доирасида муҳим аҳамият касб этади. Мисол учун, АҚШ Адлия департаментига давлат номидан жиноят иштини юритиш, айблов қўйиш, тергов қилиш ҳамда суд терговидида айбловни эълон қилиш ваколатлари берилган. Адлия департаментининг зиммасига бошқа давлатларда ички ишлар вазирлиги, контрразведка, жиноят қидирув ва жиноят ижроия органларига берилмайдиган вазифалар юкатилади.

Канада Адлия департаменти ҳам кенг ваколатларга эга. Мазкур орган Адлия вазирлиги ҳамда Бош прокурорга ҳуқуқий ёрдам кўрсатади. Бундан ташқари, Федерал ҳукумат ва бошқа давлат тузилмаларига юқори сифатли юридик хизмат кўрсатиш унинг мажбуриятига кириди.

Япония Адлия вазирлигининг ваколатлари ўзига хослиги билан ажралиб туради. Жумладан, у миллий қўнунларни ва ҳукумат томонидан чиқарилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ижро этиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш тизимининг бошқаруви устидан назоратни амалга оширади. Корея Республикаси Адлия вазирлиги Президент ва ҳукуматга юридик хизмат кўрсатиш билан бир қаторда, суд тизими фаолиятини мувофиқлаштириш ва миграция масалалари билан шуғулланади. Унга Инсон ҳуқуқлари бюроси, Корея ахлоқ тузатиш хизмати ва Корея иммиграция хизмати бўйсунди.

Юқорида келтирилган чет эл тажрибасидан қўриш мумкин, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари тизимида ўзаро тийиб туриш механизмнинг самарали ишлаши мазкур давлат тузилмаларининг ҳисобдорлик тартиби, ҳуқуқий мақоми ва ваколатлари доираси билан белгиланади. Ушбу масалада Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳуқуқий сиёсатни амалга ошириш борасида чет эл адлия органларининг ваколатларига ўхшаш вазифаларни ҳам бажариши кўзга ташланади. Бунда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тўғрисидаги Низомнинг 6-банди биринчи қисмига биноан ушбу вазирлик қонун ижодкорлиги ва ҳуқуқни қўллаш соҳаларини алоҳида тарзда назорат қилади. Қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш масаласида мазкур вазирлик мувофиқлаштирувчи ролни бажаради ва давлат бошқаруви идоралари фаолияти устидан методик раҳбарлик қилади.

Ҳуқуқни қўллаш соҳасида Адлия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларини бир хил қўллаш ишини ташкиллаштириш ва ушбу жараён устидан мониторинг олиб боради. У ўзининг ваколати доирасида қонун ҳужжатларини қўллаш юзасидан хулосалар беради.

Мамлакатимиз раҳбари илгари сурган Концепцияда белгиланган ушбу масала моҳиятидан келиб чиқиб, Адлия вазирлигининг юқорида айтиб ўтилган ваколатларини кенгайтириш ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар тизимида ўзаро тийиб туриш механизмнинг самарасини оширишга олиб келиши даркор. Бинобарин, ушбу механизм самарадорлигининг асосий кўрсаткичлари адлия, прокуратура ва ички ишлар органлари ваколатларининг ўзаро тақорланмаслиги ҳамда идоралараро даражада манфаатлар номуносаблигига йўл қўйилмаслиги билан тавсифланган ҳуқуқий тизимнинг барқарорлиги ва бир бутунлигидан иборат бўлиши билан белгиланиши зарур.

Хулоса қилиб айтганда, Концепцияда белгиланган ушбу вазифа доирасида адлия органларининг ҳуқуқ ижодкорлиги соҳаси ва ҳуқуқни қўллаш амалиётида ягона давлат сиёсатини ўтказишдаги ролини кучайтириш учун уларга зарур бўлган тегишли ваколатларнинг берилиши мамлакатимизнинг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органлари тизимида ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанатининг самарали механизмни яратиш имконини беради ҳамда ушбу органлар фаолиятида қонунийлик ва қонун устуворлигини таъминлашга хизмат қилади.

Феруз САФАЕВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторингини институти бош илмий ходими, юридик фанлари номзоди

Суратда: мусобақа иштирокчилари.

“008” эшитади

(Давоми.
Боши биринчи бетда)

Адлия органларидаги “Ишонч телефони” орқали тушаётган мурожаатлар душанбадан жумагача (жума кунни ҳам) соат 09.00 дан 13.00 гача ва 14.00 дан 18.00 гача масъул ходимлар томонидан қабул қилинади.

Қўнғироқни қабул қилувчи масъул ходим қўнғироқ қилган шахсга “Ишонч телефони” фақат тадбиркорлик субъектларидан аризалар, таклифлар ва шикоятларни қабул қилиш учун ишлашини тушунтиради, шунингдек, қасддан ёлгон маълумот тақдим этилиши

қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка сабаб бўлишини маълум қилади.

Тадбиркорлар “Ишонч телефони” орқали мурожаат қилишда фамилияси, исми, отасининг исми, яшаш жойи, тўғрисидаги маълумотларни, корхона номи, жавоб берилиши керак бўлган почта манзили, қайта боғланиш учун телефон рақамини маълум қилиши, шунингдек, мурожаат моҳияти ва мазмунини баён қилишлари шарт.

“Ишонч телефони” орқали келиб тушган мурожаат тегишли тартибда дарҳол расмийлаштирилади ва адлия органининг раҳбари томонидан ўрганиш учун их-

рога юборилади.

Агар мурожаат тайёрланган, содир этилаётган ёки содир этилган ҳуқуққа зид қилмиш тўғрисидаги, шунингдек, уни тайёрлаётган, содир этилаётган ёки содир этган шахс ҳақидаги маълумотлар мавжуд бўлса, мурожаатлар дарҳол тааллуқлилигига кўра ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига юборилади.

Тадбиркорлик субъектига мурожаатни қўриб чиқиш натижалари ва қабул қилинган қарорнинг мазмун-моҳияти тўғрисида ёзма шаклда хабар берилади.

“Ишонч телефони” орқали келиб тушаётган мурожаат-

ларнинг қўриб чиқиш натижалари, шу жумладан, тегишли ташкилотларнинг жавоб хатлари ҳар ҳафтада Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

**Зафар
МУСТАФАКУЛОВ,
Адлия вазирлиги
масъул ходими**

Таҳлил

Аёл ва ҳуқуқ

ЮРТИМИЗДА инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари муҳофазасига устувор аҳамият берилмоқда. Айниқса, хотин-қизлар ва бола ҳуқуқларини ҳимоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада бир қатор қонун ҳужжатлари амалиётга йўналтирилган.

КУВОНАРЛИСИ, бугунги кунда юртимиз аёллари барча соҳаларда — ташкилот, корхона ва муассасаларнинг турли бўғинларида фаолият кўрсатмоқда.

Аёлларнинг ҳуқуқий маданияти юксалиши жамиятда қонун устуворлигини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга.

Чуқур аён бўлди тарбияси билан асосан аёллар шугулланади.

Президентимизнинг 2004

йил 25 майдаги “Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони ижросини таъминлаш, аҳоли, айниқса, хотин-қизлар ва ёшларнинг ҳуқуқий билимларини оширишда ФХДЭ ходимларининг фаол иштирокини таъминлаш, “Ёш оила мактаблари” фаолияти самарадорлигини оширишга қаратилган адлия органлари томонидан чора-тадбирлар режалари ишлаб чиқилган.

Адлия идоралари ходимлари томонидан ушбу Фармоннинг мазмун-моҳиятини етказиш юзасидан 2010 йил давомида аҳоли ўртасида кенг кўламли тарғибот ва ташвиқот ишлари амалга оширилганлиги эътиборга моликдир. Хусусан, шу мақсадда жами 6502 мартаба ҳуқуқий тарғибот қарорлари ўтказилди.

“Оила — жамиятнинг асосий бўғини”, “Ахирларнинг олдини олиш”, “Тиббий ўрик — давр талаби”, “Хотин-қиз-

ларга бериладиган имтиёзлар” ва бошқа шу каби мавзуларда марказий ҳамда маҳаллий оммавий ахборот воситалари орқали таҳлилий чиқишлар қилинди.

“Қариндошлар ўртасидаги никоҳларнинг салбий оқибатлари”, “Соғлом авлод — юрт таянчи”, “Оталикни белгилаш ва оилаларда ажралишларнинг олдини олиш” ҳамда “Аёл — ҳаёт давомчиси” каби мавзуларда маҳаллалар ҳамда таълим муассасаларида олиб борилган давра суҳбатлари, маърузалар кўпчиликтида қизиқшар қўйилди.

Ушбу тадбирларга туманлардаги Хотин-қизлар қўмитаси раислари, ФХДЭ бўлимлари ходимлари, “Оила” маркази, “Камолот” ЁИХ бўлими, тиббиёт муассасалари, академик лицей ва касб-хунар коллежлари ҳамда мактабларнинг хотин-қизлар қўмиталари ва маҳалла фуқаролар йиғини раисларининг диний ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари, талабалар жалб қилинмоқда. Жорий йилда ҳам республикамизнинг барча ҳудудларида тарғибот ишлари изчил давом этяпти.

**Лолаҳон КАРИМОВА,
Адлия вазирлигининг
Ҳуқуқий тарғибот
ва ҳуқуқий таълим
бошқармаси
бош маслаҳатчиси**

Адлия аралашгач...

Қонунбузилишларга чек қўйилди

ҚАШҚАДАРЭ ВИЛОЯТИ адлия бошқармаси томонидан тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоялаш борасида қатор ишлар қилинмоқда. Хусусан, 2010 йилда тадбиркорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган ўрганишлар натижасида 2853 та қонунбузилиш ҳолати аниқланиб, улар юзасидан туман ва шаҳар ҳокимликлари, назорат қилувчи органларга ва тижорат банкларида нисбатан жами 150 та тақдирнома киритилди. Ушбу тақдирномаларга асосан 140 нафар шахс интизомий жавобгарликка тортилиб, 5 нафари вазифасидан озод қилинди, 24 нафар мансабдор шахсга нисбатан маъмурий жазо қўлланилди. Аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш юзасидан 157 та огоҳнома ва 2 та кўрсатма киритилган.

БУНДАЙ таъсир чоралари натижасида жами 1419 нафар тадбиркорлик субъектининг қонуний ҳуқуқлари тикланишига эришилди.

Ўрганишлар давомида назорат қилувчи органлар томонидан айрим ҳолларда тегишли рухсатномасиз қонуний ҳуқуқлари тикланишига эришилди.

ҳам кузатилди. Жумладан, Қашқадарё вилоятидаги тадбиркор Сирож Қораевнинг гушт сотиш дўкониди (кассобхонада) 2010 йил 11 ноябрь кунини текшириш ўтказган. Бироқ, унинг белгиланган тартибда асосланганлиги, яъни Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика кенгаши ёки унинг ҳудудий комиссиялари томонидан берилган тадбиркорнинг текшириш ўтказиш ҳақидаги рухсатномаси бўлмаган. Бундай қонуний тадбир

давомида тадбиркорга нисбатан маъмурий чора қўрилганлиги ҳолати аниқланди. Бўлим бошлигининг ҳаракатларида маъмурий ҳуқуқбузарлик аломатлари мавжуд бўлганлиги сабабли судга тегишли таклиф киритилди. Шунга мувофиқ жиноят ишлари бўйича Қашқадарё вилояти судининг қарори билан унга нисбатан энг кам ойлик иш ҳақининг 4 баравари миқдорида маъмурий жазима қўлланилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, уларни қўллаб-қувватлаш ва ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш иши бу борада қабул қилинган қонун ҳужжатлари ҳамда ҳуқуқ тарғиботларининг ижроси билан узвий боғлиқдир.

**Шухрат ҚУЧҚОРОВ,
Қашқадарё вилояти
адлия бошқармаси
бошлиги**

“АФЛОТУН менинг дўстим, лекин ҳақиқат ундан устунроқдир...”, деганди файласуфлардан бири. Қадимдан айтилган бу гап инсон бор экан, дунё турғунча ўзининг улуг моҳияти ва юксак маъносини йўқотмайди.

АЗАЛДАН адолат тошу тарозусини тутиб, унинг мезонини ҳақиқат ва рост деб билган жаҳонгир фотиҳлар, улуг саркардалар, буюк шахслар бу тушунчани ҳатто ўз фарзандлари, ахли оиласидан ҳам улуг деб билишган. Яшашнинг, инсонийликнинг моҳиятини адолат тушунчаси орқали англашган. Бугун ҳам

монники. Бироқ меҳмон ҳам ўз макомини унутиб дастурхонга туғлаб, оёқ узатса, иззатини билмаса нима қилмоқ керак?

Гап баъзи бир чет эллик тадбиркорлар, аниқроғи, “Turkquaz” савдо мажмуаси ҳақида бора-япти. Юртимиздаги амалдаги қонунларни мунтазам равишда четлаб ўтиб, ноқонуний йўл бил-

ёнида асосий эътибор инновация ва замонавий технологияларни қўллашга қаратилган алоҳида қайд этиш лозим. Мазкур чора-тадбирлар янги иш ўринлари яратилишига, аҳоли турмуш даражаси ва фаровонлигининг барқарор тарзда ўсишига туртки бўлади. Бу, ўз навбатида, янги сармояларни шакллантириш ҳамда хорижий инвестицияларни янада кенгроқ жалб қилиш учун қулай имкониятдир”, — дейди Флоренция Савдо-сано-

Таассуф

Ҳаромдан хазар қилмаганнинг ҳоли хароб

шундай. Адолат, ҳақиқат, қонун деган тушунчалар башарият ўртасидаги муносабатларда нури ришта, дунёнинг мустаҳкам ва мукддас устунлари саналади. Бироқ бу устунларнинг абдий мустаҳкам эканлигига шубҳа қилганлар янгилашди.

Бир халқнинг самимий ва одамоҳу, бағрикенг, меҳмондўст, меҳро-оқибатли, ўзга-ўзига юмуш ва дардини ҳам ўзиники деб биладиган юксак фазилатли эканлигидан фойдаланиб, чув туширишга уриниш, бу халққа нима ёмон хунарим бўлса кўрсатаман, деб ўйлаш, шу халқ яшайдиган заминда адолат устунига дарз кетказишга уриниш, яъни, бундай очикчеҳра халқ юртида қонун назоратига чап бериш, буларни алдаш мумкин деб фикрлашнинг ўзи, аввало, қалтабиклидир. Бизнинг инсонийлик ҳақидаги буюк таълимимиз дунёни ҳайрату ларзага солган улуг соҳибқирон бобоимизнинг “Куч адолатдир...” деган битикларига бориб тақалади. Тобора кудратга тўлиб, дунё билан бўйлашиб, ўз озодлигини 20 йиллигини нишонлаётган юртимизда адолат мезони мустаҳкам. Президентимиз бизнинг мустақиллигимиз мезонини ҳуқуқ билан белгилаб, мустақиллик бу — ҳуқуқ, дегандилар. Демак, биз қонуний-ушвор давлатда яшаймиз. Бизнинг бугунимиз, келажак манфаатларимиз қонун билан кафолатланган, қонун билан ҳимояланади.

Шундай экан, бу халқ меҳмондўст, бу халқ бағрикенг, бу халқ меҳмонга тоғганини тутта-вераркан деб, бу юртга келиб истаган ишмизини қилаверамиз, деганлар янгилашди. Бу юртнинг қонунлари уйининг, қўнғилининг эшиклари ҳақида очик халқнинг манфаатларини қимларгадир топташиб, турли хил ўйинлар билан ноҳуқ хатти-ҳаракатлар содир қилишига йўл қўймайди.

Тўғри, меҳмондўстимиз. Меҳмонни отамиздай улуг диймиз, баъзида айримларимиз меҳмон отангдан ҳам улуг деворамиз. Тоғганимизни меҳмонга тутамиз. Уйимизнинг тўри меҳмонники. Қалбимизнинг қўри меҳ-

лан бойиб кетишга уринган, нафс домига илиниб, оқибатни унутиб, нонтепқилик қилган айрим “Turkquaz”чилар бугун мамлакатимизда қонун устувор эканлигини англаб етдилар. Бироқ улар кеч англашди, бўлар иш битиб, бўёғи синганда англашди.

Ёпиғлик қозон ёпиғлигича қолади деб ўйлаган “Turkquaz” — “Чорсу савдо маркази” масъулият чекланган жамиятининг расмий бош директори, Туркия фуқароси Мустафо Унер ва унинг амалдаги раҳбари — “Gunes tekstil Konfession san ve tic ltd stl Turkia” бош вакили Гюнеш Воҳидларнинг ноқонуний қилмишларидан ёқа ушлайсиз. Улар анчадан бери товар ва заргарлик буюмларини чегара орқали сохта ҳужжатлар эвазига юртимизга олиб кириш билан шугулланганлар. Сохта ҳужжатларда эса товарлар ва нархлар қиймати атайин пасайтириб кўрсатилади. Божни кам тўлаш усули, божхона органларини алдашнинг фибрини ағдалдик деб ўйлаган бу устмонларнинг хатти-ҳаракати “бузқўннинг юғургани сомонхонагача” деган нақли ёдга қолади. Минг хил найрағлар қомида турил-туман режалар тузган фибрибгарлар қилмишига шерик бўлган ҳамтовокларнинг ҳам сирини сув устидаги пуфак — ҳубоблардай ёрилиб ошкор бўлди. Юртимизда бундай, номақбул ниятлар, бўлмағур режалар билан қадам ранжиди қилган қимсалар фаолиятига, уларнинг бу тоза ва мукддас тупроқда илдиришга қонун ва адолат тарозиси чек қўйди.

Ўзбекистонда хорижий инвестициялар фаолиятига кенг йўл очиш, тадбиркорлик бора-сида ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш учун ҳуқуқий асослар тўлиқ яратилган. Тадбиркорликнинг барча қўринишлари ҳуқуқий жиҳатдан ҳимояланган, қонун билан кафолатланган. Шунинг учун ҳам юртимизда бу борада яратилган шарт-шароитлардан чин маънодаги хорижий ишбилармонлар мамнун эканлигини тўққиланиб гапиришади. Масалан: “Ўзбекистонда ишлаб чиқариш жара-

ат палатаси раиси Р.Понтелло. Ёки: “Ўзбекистон — иқтисоди жадал ривожланиб бораётган, яқин ва узок хорижий мамлакатлар билан ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун улкан салоҳиятга эга бўлган давлатдир”, — дея эътироф этади Сан Пиетро шахри (Италия) ҳокими Инфине Фабио Веккиарини.

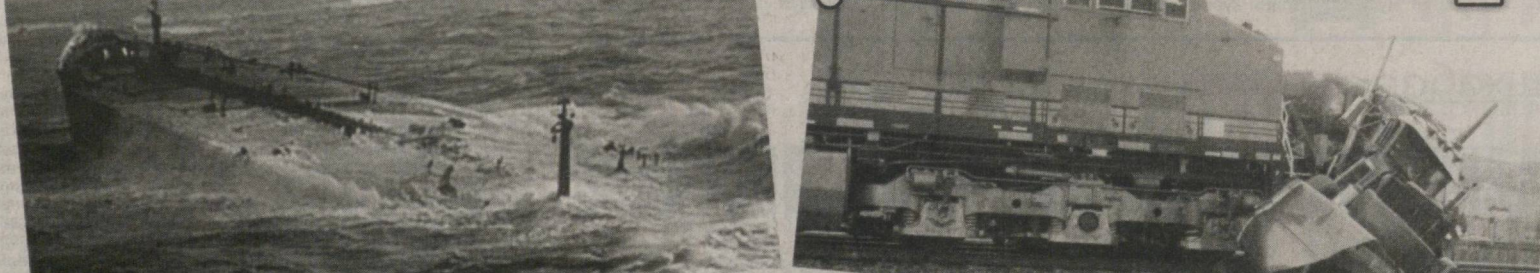
Бундай эътирофларни, қўллаб келтиришимиз мумкин. Уларда Ўзбекистон иқтисодий шерикчилиги учун ишончли ҳамкор эканлиги бот-бот таъкидланади. Ёнг муҳими, улар қонунни ҳурмат қилган, шу юрт ва шу эл қадр-қиммати ўз қадр-қимматидан кам қўрмаган, чин маънодаги тадбиркорлардир, тадбиркорликни ҳалоллик ва покизалик тимсолида тушунган ишбилармонлардир. Лекин бу эътирофни “Turkquaz”чиларга нисбатан қўллаб бўлмайди, албатта.

“Turkquaz” савдо мажмуаси учарлари, уларга шерик ва ҳамтовок бўлган қимсаларнинг сохта ишбилармонлик билан юритган фаолияти бугун халқимизга аён бўлди. Халқимиз бағрига кириб олиб, унинг иссиқ тафти ва меҳрига номардлик, нотанилик билан жавоб қайтарган қимсаларнинг қилмиши ОАВда берилган асосли мақолалар ва кўрсатувлар орқали намойиш этилди. Биз бугун уларга бир ҳақиқатни айтишни лозим топдик: Ўзбекистонга ёруғ ният, ёруғ ўй, ёруғ юз билан келган қилмишлар ҳақида бегубор халқимизнинг, жаннатмонанд юртимизнинг эъзозиди бўлади, биринчиси сўрасанг шундоғам икки-учини беришга қодир бу халқни алдаш, қуруқ таёқ суксак гуллаб мева берадиган тупроғи бўлиқ, замани бағрида захираси мўл, улкан имкониятлар эшигини очиб, тадбиркорлик бешигига айланган юртга нисбатан қўз-бўямачилик қилиш ярамаслик ва қонқўрик, нонтепқиликдан бошқа нарсас эмас... Бундай қимсаларнинг қора қилмиши эса адолат ва ҳақиқат кўзгуси, қонун кучи орқали элу халқ кўз ўнгиди тўла-тўқис ошкор этилади.

Ибрат РАСУЛОВ

Мувозанат бузилгач...

Техноген ҳодисалар

ёхуд инсониятнинг билиб-билмай қилган хатоликлари ва уларнинг оқибатлари хусусида

ОЛИМЛАРИНИНГ эътирофларига қараганда, она сайёрамиз деярли 4,5 миллиард йилдан бери яшамоқда. Яхши биламизки, дастлаб унинг бағрида ҳаёт у ёқда турсин тирикликнинг бирор-бир белгиси, нишониси бўлмаган. Миллион-миллион йиллар давомида унинг юзасида юз берган физик ҳамда кимёвий жараёнлар натижасида аста-секин ҳаёт пайдо бўла бошлаган: таркибда ҳаёт учун энг зарур бўлган кислородни бардавом сақловчи атмосфера шаклланиб, турли жонотлар ва ўсимликлар дунёси юзага келган, шу жумладан, инсоният ҳам. Бугун эса она замани бағрида вуҳудга келган инсоният қилмишларидан заманининг ўзи азият чекмоқда. Бунга инсоннинг она табиятга, замину фалакка ҳисобсиз таъсири-ю, XXI аср авлоди олдиди кўндаланг бўлиб турган дунёвий, янада кенг маънода гапирадиган бўлсак, сайёравий глобал муаммо — иқлим ўзгаришларини мисол қилиб келтириш мумкин.

БИРОҚ ҳозир гап иқлим ўзгаришлари ҳақида эмас, балки табиий ва техноген, яъни техноген ҳодисалар ва ҳалокатлар хусусида.

XX аср бошларида яшаган австриялик донишмандлардан бири Райх Вильгельм шундай деган эди: “Одамиз ўз табиатини машиналаштириш цивилизацияси билан талқин этишни бошлаган кунки ўз йўлидан адашган эди”.

Унинг бу фикрини икки хил маънода тушуниш мумкин: ҳам тўғри, ҳам нотўғри. У айтган фикрнинг нотўғрилиги шундаки, одамиз фан-техника, технологияни ривожлантириб, яъни машиналаштириш цивилизация-

ясига эришиб кам бўлмади. Шу тараққиёт эваз

Ҳуқуқий тарғибот:

адлия идоралари, давлат органлари ва жамоат ташкилотлари ҳамкорлиги

ЯҚИНДА Сурхондарё вилояти Жарқўрғон тумани ҳокимлигида “Ҳўжалик шартномалари тушунчаси, уни тузишнинг асосий қоидалари” мавзусида учрашув бўлиб ўтди. Вилоят адлия бошқармаси, прокуратура, ички ишлар, солиқ идоралари, фермерлар уюшмаси, фуқаролар йиғинлари вакиллари қатнашган мазкур тадбирда мутахассислар мавзуга оид ҳуқуқий асослар, уларни амалиётга татбиқ этиш жараёнлари ҳақида таҳлилий фикр-мулоҳазалар билдирдилар.

“АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ марказий аппарати ҳамда ҳудудий адлия органлари ҳокимлари томонидан 2011 йил давомида бошқа идоралар билан ҳамкорликда аҳоли ва ёшлар ўртасида ўтказиладиган ҳуқуқий тарғибот тадбирлари режаси”га мувофиқ ўтказилган ушбу мулоқот

хусусий тадбиркорлик йили” Давлат дастуридан келиб чиқадиган вазифалар”, “Фермер ҳўжаликлари ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий асослари” каби бир қатор мавзуларда адлия идоралари масъул ходимлари ҳокимликлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар, муассаса ва ташкилотлар, жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда аҳоли ўртасида қўллаб тарғибот тадбирларини олиб бормоқда.

Адлия вазирлигининг Ҳуқуқий тарғибот ва ҳуқуқий таълим бошқармаси

“Ҳимоя” гуруҳи ғолиб

Уч йилдирки, Адлия вазирлиги ташаббуси билан республикамизнинг барча ҳудудларида ҳуқуқ соҳасига ихтисослашган лицей ва коллеж ўқувчилари ўртасида “Ҳуқуқ билимдонлари” қувноқлар ва зукколар республика беллашуви ўтказилмоқда.

МАЗКУР беллашув Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда “Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамғармаси билан ҳамкорликда ташкил этилиб, ёшларнинг ҳақиқий ҳуқуқ байрамига айланиб кетди.

Беллашувни ўтказишдан мақсад мамлакатимиздаги лицей ҳамда коллеж ўқувчиларининг ҳуқуқий маданиятини янада юксалтириш, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси борасидаги билимларини мустаҳкамлаш, ёшларнинг эркин фикрлаш қобилияти ва нутқ маданиятини ўстириш, шунингдек, уларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш ҳамда энг зукко талабаларни улар орасидан аниқлаш

ва рағбатлантириб боришдан иборатдир.

“Ҳуқуқ билимдонлари — 2011” танловининг навбатдаги ҳудудлараро босқичини Бухоро вилоятининг “Ҳимоя”, Қорақалпоғистон Республикасининг “Конституция” жамоалари шаҳардаги Абу Али ибн Сино номидаги маданият саройида давом эттиришди.

Президентимизнинг ўтган йил ноябрь ойида Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисида сўзлаган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси” мавзусидаги маърузаси, шунингдек, 2011 йил 7 февраль кунги тасдиқлаган “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили”

Давлат дастури тўғрисида”ги Қарори ҳамда унинг асосида қабул қилинган Давлат дастури моҳияти юзасидан тайёрлаган чиқишлари ҳакамлар ҳайъати ва томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Беллашув натижаларига кўра, Бухоро вилоятининг “Ҳимоя” жамоаси ғолиб деб топилиб, финал босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. Ғолиб ва иштирокчиларга Адлия вазирлиги ва барча ҳамкорларнинг I, II даражали дипломлари ҳамда қимматбаҳо совғалари, шунингдек, беллашув ҳамкорларининг эсдалик совғалари топширилди. Бундан ташқари, ғолиб иштирокчиларга Адлия вазирлиги томонидан яратилган ҳуқуқий адабиётлар тарқатилди.

Шахлола МАЛИКОВА, Бухоро вилояти адлия бошқармаси масъул ходими

Сўраган эдингиз

Никоҳ гувоҳномасини тиклаш тартиби

АГАР сизнинг никоҳ гувоҳномангиз йўқолган ёхуд яроқсиз ҳолга келиб қолган бўлса, ташвишга тушибитиб табиий. Никоҳ вазиятда қандай йўл тутиш Оила кодексига ўз ифодасини топган. Хусусан, кодекснинг 230-моддасида фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаш ҳақида сўз юритилган. Унга кўра, фуқаролик ҳолати далолатномалари ёзувларини тиклаш илгари шундай ёзув бўлганлигини тасдиқловчи ҳужжатларга асосланиб қайта тикланади.

ШУНИНГДЕК, тикланиши лозим бўлган далолатнома ёзуви кимга нисбатан тузилган бўлса, фақат шу шахснинг доимий яшаб турган жойидаги ФХДЭ идорасига далолатнома ёзувини тиклаш ҳақида ариза берилади.

Далолатнома ёзувини тиклаш ҳақида ариза белгиланган шаклда бўлиб, унда аризачи тўғрисида-

ги автобиографик маълумотлар: фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, санаси ва туғилган жойи, ота-онаси, никоҳи, болалари ҳақида маълумотлар акс эттирилиши лозим.

Далолатнома ёзувини тиклаш ҳақидаги аризага паспорт нусхаси, аризачининг ота-онасини тасдиқловчи ҳужжатлар (булар

ота-онанинг паспортлари, агар улар вафот этган бўлса, ўлими ҳақидаги гувоҳномалари), ака-укаларининг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномалари, уй дафтаридан кўчирма илова қилинади.

Аризачининг ота-онаси ҳақидаги маълумотлар аниқ бўлмаган ҳолларда, туғилганлик ҳақидаги маълумотлар устунчи очик қолдирилиб, чиқишга қўйилган, онанинг миллати ёзилмаган устун эса аризачининг ҳужжатлари асосида тўлдирилади.

Сами ХАМРОЕВ, Шофиркон тумани 1-сонли давлат нотариал идораси нотариуси

Хорижий инвестиция

Қулай

имкониятлар

чет эл инвесторларининг эркин фаолият юритишлари замини

ҲОЗИРГИ КУНДА хорижий инвесторлар ва уларнинг мамлакатимиздаги фаолиятига тегишли бўлган қонуний базаси етарли даражада шакллантирилган бўлиб, ушбу қонун ҳужжатларининг асосий вазифаси чет эллик инвесторлар ва хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳамда уларнинг эркин фаолият кўрсатишини таъминлаш, фаолиятдан олинган даромадларини ҳеч бир тўсиқсиз олиб чиқиб кетиш ёки қайта инвестициялаш ва бошқа қатор масалалар юзасидан қулай шарт-шароитлар яратиб беришдан иборат. Айнан уларга қулай имконият яратиш мақсадида мамлакатимизда “Чет эл инвестициялари тўғрисида”ги ҳамда “Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида”ги қонунлар қабул қилинган.

ТАЪКИДЛАШ лозимки, мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришдек муҳим масалалар адлия идоралари ҳам ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

2010 йил мوبайнида адлия органларига хорижий инвесторлар ва хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналардан тушган шикоятларнинг 347 таси қўриб чиқилган бўлиб, шулардан 218 таси қаноатлантирилди, 107 тасига ҳуқуқий тушултириш берилди, қолганлари асоссиз деб топилган.

Ҳудудий бўлимлар томонидан хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг бузилган ҳуқуқини зудлик билан тиклаш мақсадида ташкил этилган “Ишонч телефони”га 161 та мурожаат келиб тушган бўлиб, шундан 80 тасининг ҳуқуқи тикланган, қолганларига тушултириш берилган.

Мурожаатларни қўриб чиқиш, мониторинг ҳамда ўтказилган текшириш натижаси бўйича тегишли ҳокимликларга, назорат органлари ҳамда тайёрлов, хизмат кўрсатувчи ташкилотларга қонунбузилишни ва унга олиб келувчи шарт-шароитларни бартараф этиш ҳақида 364 та тақдимнома, 210 та кўрсатма киритилди. Шунингдек, хорижий инвесторлар ва хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар ҳуқуқларини бузган 686 нафар мансабдор шахс келгусида қонун талабларини бузмаслик ҳусусида огоҳлантирилди.

Мазкур тақдимномаларга асосан давлат бошқаруви органларининг 34 та қонуний қарори ижроси тўхтатилиб, бекор қилинди. Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарга 118.739.527 сўм тўловлар қайтарилди. Шунингдек, 423 нафар мансабдор шахс интизомий жавобгарликка (шундан 31 таси эғаллаб турган лавозимидан озод этилди) тортилди.

Республикамизда хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарни рўйхатта олиш, ҳисоботлар тақдим этиш, рухсатномалар бериш тартиб-тамоийларининг соддалаштирилиши, текширишларга чекловларнинг қўйиштирилиши, ҳуқуқий таъсир чораларини суд орқали қўллаш тартибининг жорий этилиши, молиявий жавобгарлиқнинг эркинлаштирилиши каби чора-тадбирларнинг амалда татбиқ этилиши ўз самарасини бераётганини алоҳида қайд этиш лозим.

Бундан ташқари, Адлия вазирлиги хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар фаолиятининг доимий мониторингини олиб бориш билан бирга хорижий инвесторлардан тушаётган мурожаатлар ва тақлифларни батафсил ўрганиб чиқиб, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларнинг жалб этиш ва хорижий инвесторларнинг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлаш бўйича ишларни ташкил этишни янада яхшилаш юзасидан аниқ тақлифлар ишлаб чиқмоқда.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, тадбиркорлик фаолиятини эркинлаштиришни янада ривожлантириш, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарни ташкил этиш, давлатнинг тадбиркорлик фаолиятига аралашувини қелашга қаратилган механизмларни яратиш, эркин тадбиркорлик фаолияти учун амалий кафолатларни таъминловчи ҳуқуқий асосларни янада қўлайитириш ва мавжуд қонун ҳужжатларини доимий равишда такомиллаштириб бориш бугунги куннинг муҳим вазифаларидан ҳисобланади.

Маҳмуд АБДИЖАЛИЕВ, Адлия вазирлигининг Идораий-меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси бўлим бошлиги

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қўйидаги нотариус лавозимига танлов ўтказишни эълон қилади

Бухоро вилоятда
Бухоро шаҳар 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қўйидаги нотариус лавозимларига танлов ўтказишни қайта эълон қилади

Қорақалпоғистон Республикасида
Элликхўла туман 1-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Андижон вилоятда
Улутор туман давлат нотариал идорасида 1 нафар
Қўрғонтепа туман 3-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Белиж туман 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Ибодат туман давлат нотариал идорасида 1 нафар

Пахтабод туман 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Андажон шаҳар 8-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Бухоро вилоятда
Бухоро шаҳар 1-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Бухоро шаҳар 7-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Бухоро шаҳар 11-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Жиззах вилоятда
Зомин туман 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Қашқадарё вилоятда
Қишло туман давлат нотариал идорасида 1 нафар
Қосон туман 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Наманган вилоятда
Наманган шаҳар 3-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Фарғона вилоятда
Ёвон туман давлат нотариал идорасида 1 нафар
Қув туман 1-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Фарғона туман 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Тошкент вилоятда
Зангиота туман 8-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Пискент туман давлат нотариал идорасида 1 нафар
Чирчиқ туман 2-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Янгиёул туман 5-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар
Қўйрат туман 1-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар

Танловда қатнашиш учун қўйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши лозим:

- Комиссия номига ариза;
- Паспорт нусхаси;
- Белгиланган шаклда тўлдирилган шахсий варақа;
- Менат дафтарчасининг нотариал ёки иш жойида тасдиқланган нусхаси;
- Талабгорнинг малака имтиҳонини топширганлиги тўғрисида Малака комиссиясининг қароридан кўчирма (малака имтиҳонини топширган, лекин нотариус лавозимига уч йил мобайнида ишламаган талабгорлар эса малака имтиҳонини қайта топширганлиги тўғрисида Малака комиссиясининг қароридан кўчирма);
- Охири иш жойидан берилган меҳнат фаолияти тўғрисидаги тавсифнома.

Танловда йигирма беш ёшдан кичик бўлмаган, олий юридик маълумотга, юридик мутахассислик бўйича камидан уч йил муддатли иш стажига эга бўлган, шу жумладан, белгиланган тартибда стажировкани ўтаган, малака имтиҳонини топширган Ўзбекистон Республикаси Фўқароси иштирок этиши мумкин.

(Ҳужжатларни тақдим этишининг охириги санаси 2011 йил 29 апрель)

Манзил: Тошкент шаҳар, Сайилгоҳ кўчаси, 5-уй.

Телефонлар: (8-371) 233-44-48, 236-78-52, (ички) 183, 184, 185.

Газетанинг 2011 йил 15 март сонидagi “Қарши шаҳар 3-сон давлат нотариал идорасида 1 нафар” сўзлари инобатта олинмасин.

ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ “ТУРОНБАНК”И

2011 йил республикамизда “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили” деб эълон қилинганлиги муносабати билан ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳасида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлар учун

“Энг яхши бизнес режа”

“Энг яхши инновацион лойиҳа”

“Энг яхши хизмат кўрсатиш лойиҳаси”

“Энг яхши тадбиркор”

“Энг яхши ёш тадбиркор”

“Энг яхши аёл тадбиркор”

номинациялари бўйича

БИЗНЕС ЛОЙИХА ТАНЛОВИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Танловда республикамизда фаолият кўрсатаётган барча инновацион бизнес гоёлари бор тадбиркорлар иштирок этиши мумкин.

Танлов ғолиблари имтиёзли фонд ставкалари асосида “Туронбанк” томонидан молиялаштирилади. Азиз тадбиркорлар! Сиз ўз бизнес гоёнгиз билан ОАТ “Туронбанк”нинг барча филиаллари кредит бўлимларига мурожаат этишингиз мумкин. “Туронбанк” — тадбиркорлик тараққиётининг мустаҳкам таянчи.

Бухоро вилояти адлия бошқармасининг 2011 йил 18 мартдаги 72-ум сонли буйруғига асосан “Адолат мезони” адвокатлик фирмаси адвокати Юлдашев Мустафо Аҳмадовичга вилоят адлия бошқармаси томонидан 2009 йил 21 майда берилган адвокатлик фаолияти билан шугулланиш ҳуқуқини берувчи ВН №000091-сонли лицензиянинг амал қилиши ҳамда бошқарма бошлигининг 2009 йил 21 август кундаги 121-ум сонли буйруғига асосан берилган адвокатлик макҳми тўхтатилди.

Қашқадарё вилояти адлия бошқармасининг 2011 йил 15 мартдаги 29-ум сонли буйруғига асосан Нуралиева Сафия Авазқулловна Китоб туманидаги “КІТОВ YUPODK NIMOYA” адвокатлик фирмасига адвокат сифатида ишга қабул қилинганлиги сабабли адвокатлик макҳми тикланди.

Қашқадарё вилояти адлия бошқармасининг 2011 йил 23 мартдаги 30-ум сонли буйруғига асосан Қашар шаҳар “Насар Мадад масъалатга” адвокатлик хайъатининг адвокати Жабборов Джуржугула вилоят адлия бошқармаси томонидан 2009 йил 30 июлда берилган КС 000098-сонли адвокатлик фаолияти билан шугулланиш ҳуқуқини берувчи лицензиянинг амал қилиши ҳамда бошқарма бошлигининг 2009 йил 30 июлдаги 46-ум сонли буйруғи билан берилган №79-сонли адвокатлик гувоҳномаси ва адвокат макҳми тўхтатилди.

Тошкент вилояти адлия бошқармасининг 2011 йил 22 мартдаги 21-А-ум буйруғи билан “КАФОЛАТ” адвокатлик фирмаси адвокати Маҳмудов Аҳад Аҳтамовичга вилоят адлия бошқармаси томонидан 2009 йил 23 июнда ТS 000271-сонли эълонли макҳминини олиш ҳуқуқини берилган лицензиянинг амал қилиши ва адвокатлик макҳми 6 ой муддатга тўхтатилди.

Бухоро вилояти адлия бошқармасининг 2011 йил 18 мартдаги 67-ум сонли буйруғига асосан 2009 йил 18 июнда берилган ВН 000130-сонли адвокатлик фаолияти билан шугулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлган адвокат Ражабов Истам Турсунзоиловнинг 2009 йил 30 июнда берилган 064-сонли адвокатлик гувоҳномаси яроқсиз ҳолга келганлиги муносабати билан янги, 175-сонли адвокатлик гувоҳномаси берилади.

Самарқанд вилояти адлия бошқармасининг 2011 йил 16 мартдаги 30-ум сонли буйруғига асосан Самарқанд шаҳардаги “Сибир” адвокатлик хайъатининг адвокати Хайдарова Шахло Асроровичга вилоят адлия бошқармаси томонидан 2009 йил 30 июнь кунин ва Самарқанд шаҳардаги “Динбат Нур” адвокатлик фирмаси адвокати Раҳимов Бектёрбек Султановичга 2009 йил 29 июнь кунин берилган адвокатлик макҳми уч ойдан ошмайишган муддатда мавжуд адвокатлик тузилмаларидан бирига киртуни қадар бўлган давргага тўхтатилди.

сабабчи бўлиши билан характерланади. Агар техноген ҳалокатни табиий офат микёси билан солиштирадиган бўлсак, гоҳида табиий офат даражасидан ҳам ваҳимали тус олиши мумкинлиги кишини ўйлашга мажбур этади.

Масалан, ўтган йилнинг 12 январида Гаити пойтахти Порт-о-Пренсда юз берган табиий офатни олиб кўрайлик. 7,0 магнитудага тенг қулавланиши ушбу zilзила оқибатида 222 минг киши қурбон бўлган, 1,3 миллион киши бошпанасиз қолган ва умумий қўрилган зарар 6 миллиард АҚШ доларидан ортиб кетган. Ёки 27 февралда Чилида юз берган ер ости силкиниши натижасида қўрилган зарар 8 миллиард АҚШ долларини ташкил этган бўлса, ўтган йилнинг ўзида, антропоги, 20 апрель кўни Мексика кўрфазидидаги «British Petroleum» компаниясига қарашли «Deerwater Horizon» нефть қазиб олиш платформасида юз берган портлаш, яъни техноген фалокат оқибатида 11 киши ҳаётдан бевақт кўз юмган бўлсада, қўрилган зарар Гаити ва Чили офатларини қўшиб ҳисоблаганда чиқадиган йиғиндига тенг, деб баҳоланди — 14 миллиард доллар. Гаити zilзилас

XXI аср вабоси деб номланган наркотраффик, қурол-яроғ савдоси ва терроризм каби турли иллатлар қатори одам савдоси билан боғлиқ жиноят бугунги кунда дунё ҳамжамиятини бир-дояр таъшишга солиб келмоқда. БМТ маълумотларида кўрсатилишича, йилга дунё бўйича 5 миллионга яқин киши одам савдосидан жабр кўрмоқда, 127 мамлакатда одам савдоси у ёки бу кўринишда қайд этилган. Халқаро экспертларнинг баҳолашича, одам савдосининг даромад даражаси ғибҳанд моддалар ва қурол-яроғ савдосидан кейин учинчи ўринда туради ва мазкур жиноий фаолиятдан олинган йиллик фойда 10-15 миллиард долларни ташкил этмоқда. Ташвишланарлиси шундаки, ҳозирги вақтда дунё бўйича одам савдоси жиноятдан жабрланганларнинг 80 фоизини аёллар ва болалар ташкил этмоқда. Шунингдек, ҳар йили дунё бўйича 600 мингдан 800 минггача аёл ва болалар бир гуруҳ нопок кимсалар томонидан турли хил алдов йўли билан чет элларга олиб келилиб, сотиб юборилмоқда.

ҲАР ҚАНДАЙ эзгу фикрли инсон қалбини ларзага келтириб, жаҳон ҳамжамиятини жиддий таъшишга солаётган бу рақамлар одам савдоси жиноятининг бугунги кунда трансмиллий кўлам касб этиб, тобора кўнайиб бораётганигидан далolatлар. Бизнинг мақсадимиз мазкур хабар билан кишиларимиз кўнглига ваҳима солиш эмас, аксинча, ватандошларимизни одам савдоси деб атаётган мудҳиш хатардан огоҳ этишдир.

Давлатимиз Президентини И.Каримовнинг “Ўзбекис-

ли жиноий жазо тайинланди. Зилола меҳнатсиз мўмай даромад йўлини топгандек эди. Ҳамшахри Шоира ва унинг синглисини минг хил найранг билан Туркиядаги ҳамтовокларига, ҳар бирини 500 АҚШ доллари эвазига сотиб юборди. Қўнғир ишнинг қийлиги чиқмаганидан руҳланган аёл дёнэтини буткул унутди. Меҳмон бўлиб келган дугонаси Ферузани ҳам аёб ўтирмади. “Чет элларда пул топиш осон” деган қоп-қоп ваъдалар билан унинг бошини айланттирд.

чиroyли, меҳнаткаш қиз. Лекин ҳали 16 ёшга тўлмаган. Бу сўзлар Зилолага мойдек ёқди. Бокира қиз учун олинган қўнғир пулларни нақд билиб, дилидаги тилига кўчди: — Сизга тўғриси айтман, дугонaxon. Мен ёш қизларни “қўнғирлик” қилиш учун жазоламан. Жиянингиз учун яхшигина улуш оласиз. Фуқаролик паспортини йўқлиги муаммо эмас. Зилоланинг жавобидан элик ёши қоралаган Ма-лохат қувониб, уйи томон қўшдек учиб кетди. “Етим-

Одам савдоси — аср муаммоси

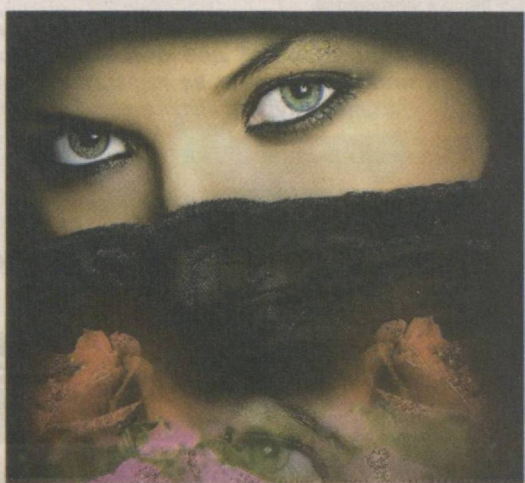
Узоқдаги “қуйруқ”... уни деб овора-ю сарсон бўлганлар

тон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тарққиёт кафолатлари” асарида қайд этилган “Енгил йўл билан жуда катта бойлик орттириш шарпаси турли мамлакатлардаги жиноятчи унсурларнинг бирлашишига, халқаро жиноятчи ҳамжамиятлар пайдо бўлишига олиб келишини кўрсатувчи мисоллар бутун дунё амалиётида етарли. Уларнинг фаолият соҳаси барчага маълум: у нопок пул топиш имкони бўлган ҳамма жойда қўлланилади” деган сўзларида нечоғли ҳақиқат муҳассам эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди.

Ҳозирда дунёдаги барча мамлакатлар турли кўринишдаги бу иллатдан жабр тортмоқда. Шу сабабли одам савдоси жиноятининг ҳар қандай кўринишига қарши олиб борилаётган халқаро миқёсдаги кураш қизгин тус олган бўлиб, барча давлатлар халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар ва конвенцияларга қўшилишни тақозо этади. Дунёдаги барча тарахқийлар давлатлар каби Ўзбекистонда ҳам “Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг трансмиллий уюшган жиноятчиликка қарши кураш конвенциясини (Нью-Йорк, 2000 йил 12 ноябрь) тўлдирувчи одам савдосининг, айниқса, аёллар ва болалар савдосининг олдини олиш ҳамда унга чек қўйиш ва унинг учун жазолаш ҳақидаги Протоколини ратификация қилиш тўғрисида”-ги Қонун маъқулланди. Эътироф этиш лозимки, мамлакатимизда МДҲга аъзо давлатлар ичида биринчилардан бўлиб, одам савдосига қарши кураш ва унинг олдини олишга қаратилган ҳуқуқий асослар яратилди ва бу борада муайян ишлар амалга оширилмоқда. 2008 йилнинг апрель ойида қабул қилинган “Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида”-ги Қонун, Давлатимиз раҳбарининг “Одам савдосига қарши курашиш самардорлигини ошириш чоратadbирлари тўғрисида”-ги 2008 йил 8 июлдаги Қарори шулар жумласидандир.

Ушбу қонун ҳужжатларининг ихросини таъминлаш мақсадида мамлакатимиз бўйлаб олиб борилаётган кенг қамровли эзгу фаолият натижасида одам савдоси билан боғлиқ жиноят қурбонларининг сони тобора камайиб бораётганлиги кишини бир қувонтира, айрим фуқароларимиз ҳануз бу иллат домига тушиб қолаётганлиги ачинарли ҳолдир. Таҳлилларга кўра, одам савдоси жабрланувчиларининг аксарият қисмини шахвоний эксплуатацияга жалб қилинаётган воёга етмаган ёш қизлар ва аёллар ташкил этмоқда.

Утган йилнинг охирида жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар Сирғали тумани суди томонидан одам савдоси жинояти билан боғлиқ жиноий иш қўрилиб, ёш қизларни алдов йўли билан чет элга сотиб юборган гуруҳ аъзоларига нисбатан тегиш-

Қарангки, ўзи билмаган мамлакат, номаълум даромад ва мавҳум ҳаётнинг жилвалари онгу шуурини кўр қилган Феруза эндигина 17 ёшга тўлган қизини ҳам ҳалокат жарига етаклади.

— Дугонам Зилола бизни Бирлашган Араб Амирликларига ишга жўнатмоқчи, катта меҳмонхона юмушларини қилар эканмиз. Унинг у ердаги танишлари учун икки-уч ойда 15 000 АҚШ доллари ишлаб берсак бўлди, қолгани ўзимизга. Сенинг ҳам тўй камчилиларингни битказиб оламиз.

Онасининг ширин ҳаёлларига, табиийки, Гўзал ҳам берилиб, чет элда “мазза қилиб айланиб келаман” деб рози бўлди. Зилола она ва болани Боку шаҳрига жўнатиб юборди. Бу ерда улар бир ой давомида аёл шаънига доғ туширувчи хўрликларни бошдан кечиришди. Лекин бу ҳали бошланиши экан, Феруза ва қизининг эндиги “қўнғирликлари” Бирлашган Араб Амирликларида давом этади. Соғлигини йўқотган, “мажбурий меҳнатдан” ҳолдан тойган аёл “меҳмонхона” соҳибларига бир амаллаб айтилган маблагни ишлаб бергач, айланма йўл орқали ватанига қайтиб келди. Лекин орзулари саробга айланган Гўзал эса Зилоланинг жиноий шериклари қўлида қолди...

Шу ўринда бир масала кишини ўйга толдиради: нахотки, Зилоланинг қўни-қўшишлари, маҳалла фаоллари ёки оқсоқоллари унинг қўнғир фаолиятдан беҳабар бўлсалар? Агар улар ўзларининг инсоний бурч ва масъулиятларига оғина жиддий ёндошганида, ўзгаларнинг тақдирига лоқайдлик билан эмас, эътиборлироқ қараганларида, шунингдек, оғина сергак ва огоҳ бўлганларида эди, Зилола ва “одамфуруш” шерикларининг жирканч фаолиятига эртароқ чек қўйилиб, жабрланувчилар сони ҳам кам бўларди. Афсуски, Зилоланинг манфур мақсади йўлида бу гал ҳали 16 ёшга тўлмаган бокира қиз “қўнғир” бўлди.

— Сиз ҳақингизда эшитдим, чет элда ишлаш ниятида юрганларга ёрдам бераётган экансиз. Бир жияним бор, исми Дурдона. Жуда

нинг ҳақи ётти пуштингчи қуйдиради”, деган мақолни молпараст хола хатто ҳаёлига ҳам келтирмади. Марҳума синглисининг руҳини чиқиратганича, Дурдонани 1000 АҚШ долларига бошқа аёлнинг паспорти билан Дубайга учуриб юборди...

Доно халқимизнинг “бир балоси бўлмаса шудгорда қуйруқ не қилар”, деган ҳикматли нақли бежиз айтилмаган. Сароб жилваларига алданган опа-сингилларимизга қарата “Ёлгон ваъдаларга ишониб, ўзингиз ва яқинларингизнинг ҳаётини хавф остига қўйманг. Қўлликдан сақланг”, дея бонг ургимиз келади. Лекин текин даромад илинқи ва жирканч кимсалар томонидан ваъда қилинаётган “олтин тоғ” содда, ҳуқуқий савияси заиф фуқароларимизнинг кўзини кўр, қўлогини қар қилиб қўймоқдаки, улар бизнинг оғоҳлик қақирғимизни эшитмайди, давлатимиз томонидан яратиб қўйилган қонуний имкон ва имтиёзлардан фойдалана билмайдилар.

Шу ўринда чет давлатларга бориб меҳнат қилишни истаган ҳамюртларимизни бу борадаги қонун ҳужжатлари билан яна бир бор таништириб, уларга қатъий амал қилиш зарурлигини таъкидлаб ўтишни жоиз топдик. Зеро, мазкур қонун ҳужжатлари хорижда меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларимизнинг қонуний манфаатлари, шаъни, қадр-қиммати ва ҳаёти хавфсизлигини тўлиқ қафолтлайди.

Хусусан, Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 12 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет эллардаги меҳнат фаолиятини ташкил этишни такомиллаштириш чоратadbирлари тўғрисида”-ги қарори ва бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳузурида Ташкил меҳнат миграцияси масалалари агентлиги фаолият олиб бормоқда ҳамда Тошкент, Бухоро, Қарши, Фарғона, Нукус шаҳарларида бюролар ташкил қилинган. Фуқароларимиз хусусий меҳнат шартномалари бўйича меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун чет элларга Ташкил меҳнат миграцияси масалалари

агентлиги томонидан берилган рухсатномалар билан бориш ҳуқуқига эгадир. Алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, мазкур ташкилотлардан бошқа ҳеч қандай жисмоний ва юридик шахслар фуқароларни чет элларга меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун юбориш ҳуқуқига эга эмас.

Фуқаролар Ташкил меҳнат миграцияси масалалари агентлиги ва минтақавий бюролар томонидан чет давлатларга ташкиллаштирилган тартибда, уларнинг хоҳиш-истакларини, касбини, соғлигини эътиборга олган ҳолда, иш бевуричлар билан олдиндан тузилган шартномалар асосида юборилиб, улар иш ҳолиларида Ўзбекистоннинг қонсуллик органлари томонидан ҳисобга олинади, қолаверса, ижтимоий-ҳуқуқий ҳимоя этилади. Иш бевуричлар билан тузилган шартномаларда уларнинг меҳнат мигрантларига берадиган иш ҳақлари миқдори, ишлаш ва яшаш шартлошларини яратиб бериш, касал бўлиб қолган тақдирда даволанишлари учун ёрдам қўратиш, ҳаётларини сугуртлаш, иссиқ овқат ва иш қиймалари билан таъминлаш ва йўл пули (Ўзбекистондаги яшаш жойидан чет элдаги иш жойига етиб бориш учун), шунингдек, фуқарони қайд қилиш ва либераллаштириш билан боғлиқ харажатларни тўлаш ёки тўла-маслиқ масалалари олдиндан келишиб олинади.

Иш бевурич қорхона ёки ташкилот ҳар бир хорижий ишчи билан алоҳида шартнома тузиши, ушбу шартномада ишчининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, оладиган иш ҳақи, қўшимча тўловлар миқдори, иш соати, қорхонанинг мажбуриятлари, ишлаш ва яшаш шартлошларини яратиб бериш, касал бўлиб қолган тақдирда даволанишлари учун ёрдам бериш, мигрант ҳаётини сугуртлаш, иссиқ овқат ва иш қиймалари билан таъминлаш каби барча масалалар кўрсатилиши шарт. Ушбу қонун талабларига риоя этилиши юртдошларимизни дунёнинг қайси бурчада бўлмасин, ҳимоя қилади, оилаларининг бағрига эсон-омон қайтиб келишларини кафолатлайди.

Шу ўринда “Инсон ва қонун” газетасининг 2010 йил 18 май сонида чоп этилган “Барон уйидаги банди” мақоласида келтирилган ҳаётий воқеани эслаб ўтишни лозим топдик.

Ноқонуний йўл билан ишлаш учун Россия ўлкасига келиб қолган ўзбекистонлик Алишер исмли йигит номаълум сабабларга кўра хотиранини йўқотди. Узоқ муддат ундан ҳат-хабар бўлмаган, оила аъзолари қаттиқ изтироқ чекади. Фарзандининг мавҳум тақдирдан хавотирга тушган она қуйиб-қуйиб оламдан ўтади. Яхши одамларнинг шарофати билангина Россия ўлкасининг чекка бир қишлоғида яшовчи лўлилар хизматини қилиб юрган Алишернинг дарағи топилиди. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва бошқа давлат идораларининг кўмағида Ватанига қайтарилган ёш йигитнинг руҳий ва жисмоний соғлиғи тўлиқ тикланди.

Машҳур донишманд Цицероннинг “Озод бўлиш учун қонунларнинг қулига айланишга тўғри келади” деган гапида олам-олам ҳақиқат ва маъно муҳассам. Ахир, бизнинг халқимиз ҳам “қонунни билган қўқилмайди” дейдику. Ҳаётда қўқилмаслик, бир сиким фарз ниятли кимсаларнинг манфаатларини йўлида қўқил сиртмоғига илинмаслик учун амалдаги қонунқондаларни яхши билмоғи ва унга риоя этилмоғи шарт. Сўнгги йиллар ичида давлатимиз томонидан халқимизнинг ҳуқуқий онг ва маданиятини ошириш борасида олиб борилаётган кенг қамровли саъй-харакатлар замирида ҳам ягона мақсад — инсон ҳаёти ва манфаати ётади. Юртбошимиз таъбири билан айтганда, юксак ҳуқуқий билим ва маданият халқимиз фаровонлиги ва жамиятимиз тараққиётининг гаровидир.

Хулоса ўрнида айтадиган сўзимиз шунки, одам савдоси бизнинг миллийлигимизга, қўни қадриятларимизга мутлақо ёт бўлган иллат. Бизнинг она тилимизда бундай ибора бўлмаган ва бундан кейин ҳам бўлмаслиги керак. Зотан, оғир-енгил қўнғирликда бир-бирига елкадош, ҳамдард, қувонч ва қайғули дамларини бирга баҳам қўладиган юртдошларини аздамаган пул эвазига сотиш инсонийликнинг ҳеч бир қолиғига тўғри келмайди.

Ф.ТЎЛҚИНОВ

Жиноятга жазо мукаррар

Масъулият унутилгач...

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ ҳокимлиги биносидан қўлига кишан солинган кишини олиб чиқиб кетаётганларида, баъзилар бу ҳолга ҳайрат билан боққан бўлса, уни билганлар эса бир кун келиб худди шу ҳол рўй бериши керакдек бошларини маънодор тебратиб қўйишарди.

ВИЛОЯТ ҳокимлиги ҳузуридаги “Ягона буюртмачи хизмати” инжиниринг компанияси директори вазифасида ишлаб келган Қобил Мусаевнинг қай бир қилмиши учун қўлига кишан солинди? Анчанинг юқори лавозим эгаси бўлган директор нега жиноятга қўл урди? Бу саволларга жавоб Миллий хавфсизлик хизматининг вилоят бошқармаси томонидан Қ.Мусаевга нисбатан Жиноят кодексининг пора олиш моддаси билан қўзғатилган жиноят иши тафсилотида баён этилган эди.

“Жиззах туманидаги 3-ўрта мактабни капитал таъмирлаш бўйича “Ягона буюртмачи хизмати” инжиниринг компанияси ва “Йўлдош” хусусий қилич қорхонаси ўрталарида шартнома имзоланди. Унга мувофиқ “Йўлдош” ХКК томонидан шартномада кўрсатилган қўрилиш ишлари қиларилади. Аммо Қ.Мусаев баҳариланган ишлар учун тўланган маблагнинг бир қисми — 40 миллион 319 миң сўмининг қорхона ҳисоб рақамига ўтказмай, пайсалга солиб келаверди. “Йўлдош” қорхонаси раҳбари Р.Ярлақабов пулни ўтказиб беришни сўраб, Қ.Мусаев ишончасига бир неча мартаба бош уриб борди. Директор турли баҳоналари рўқча қилишдан чарчамасди. Сўнгра Р.Ярлақабовга иши “қуруқ”ка битмаслигини, 1000 АҚШ доллари эвазига қолган пуллари ўтказиб беришини Қ.Мусаев ишчиликчи бўлиб қўйди. Қўнғирлик ҳақи бўлган қорхона маблагини ололмай юрган Р.Ярлақабов пора талаб қилаётган директорга нисбатан қонуний чора қўришларини сўраб, МХХ идорасига ариза билан мурожаат этади.

Қ.Мусаев ҳозиргина Р.Ярлақабовдан пора сифатида олган 800 АҚШ долларини қўлга қиритиб, харажатларини ҳам сарҳисоб қилаётган эди. Хизмат хонасига қўтилмаганда МХХ ходимлари қириб келганда, қўлидаги пуллари яширишга уринди. Ашввий далиллар қаршида эса қилган жиноятини тан олишдан ўзга чораси қолмади.

Терговда тўпланган далиллар, кўрсатмалар, ўтказилган тафтишлар натижасида Қ.Мусаев мансабига совуққонлик билан муносабатда бўлгани оқибатида давлат ва жамият манфаатларига катта миқдорда зарар етказилишига сабабчи бўлгани ҳам аниқланиб, Жиноят кодексининг 205-, 209-моддалари билан ҳам айб эълон қилинди. Хусусан, Қ.Мусаев компания низомида қайд этилмаган бўлса-да, турли хусусий фирмалар ҳисоб рақамларида қилган қўрилиш ишлари қиларилади. Аммо Қ.Мусаев баҳариланган ишлар учун тўланган маблагнинг бир қисми — 40 миллион 319 миң сўмининг қорхона ҳисоб рақамига ўтказмай, пайсалга солиб келаверди. “Йўлдош” қорхонаси раҳбари Р.Ярлақабов пулни ўтказиб беришни сўраб, Қ.Мусаев ишончасига бир неча мартаба бош уриб борди. Директор турли баҳоналари рўқча қилишдан чарчамасди. Сўнгра Р.Ярлақабовга иши “қуруқ”ка битмаслигини, 1000 АҚШ доллари эвазига қолган пуллари ўтказиб беришини Қ.Мусаев ишчиликчи бўлиб қўйди. Қўнғирлик ҳақи бўлган қорхона маблагини ололмай юрган Р.Ярлақабов пора талаб қилаётган директорга нисбатан қонуний чора қўришларини сўраб, МХХ идорасига ариза билан мурожаат этади.

Жигилдонини виждонидан устун

қўйиб, давлат маблагларига бепасанд муносабатда бўлган Қ.Мусаев инжиниринг компанияси балансида бўлган 2 қаватлик, 12 хонадонли яшаш уйини Жиззах тумани ҳокимлиги ихтиёрига ҳеч қандай маблагсиз ўтказиб юборади ва бунинг натижасида компания манфаатларига 210 миллион сўмдан ортқ зарар етади.

Инжиниринг компаниясига қарашли автомашиналарга ёниги қуйишда жами 12 миллион 200 миң сўм зарар етказган бўлса, ўзларининг шахсий автомашиналарига ҳам компания ҳисобидан ёниги қуйишлари оқибатида 7 миллион 500 миң сўм зарар етказилган.

Жиноят и